

LOCAL SELF-GOVERNMENT

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-177-0-20>

ЦИФРОВА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ФОРМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ГРОМАДСЬКОСТІ З ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Гасаненко Т. В.

*аспірантка кафедри публічного управління та регіоналістики
Одеського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління
при Президентові України
м. Херсон, Україна*

Однією з ключових ідей цифрової комунікації та електронного урядування, загалом, є підвищення рівня ефективності влади та вирішення проблем доступу громадян до публічних інформаційних ресурсів, що робить владу більш відкритою та прозорою по відношенню до суспільства.

Використання Інтернету для надання послуг підвищує охоплення аудиторії, роблячи, таким чином, їх більш доступними для громадян і бізнесу для дослідних та економічних цілей.

Крім цього, здійснення діяльності органів місцевого самоврядування в електронному режимі та завдяки підвищенню доступності і прозорості процедур, а також створенню зрозумілих та простих алгоритмів отримання послуг, громадяни та бізнес економлять часові та матеріальні ресурси, що витрачається на їх отримання.

На сьогоднішній день більшість соціально активного населення країни отримує інформацію про діяльність органів публічної влади через мережу Інтернет, офіційні сайти органів публічної влади України.

Узагальнений аналіз законодавчих актів України щодо оприлюднення інформації державними органами дозволяє визначити такі форми доступу. По-перше, це офіційні сайти державних органів, включаючи інформацію у форматі сайту на електронних носіях.

По-друге, це офіційні повідомлення власних інформаційних служб державних органів, включаючи прес-конференції та публічні виступи посадових осіб.

По-третє, це офіційні засоби масової інформації (друковані та електронні ЗМІ та інші видання, наприклад бюлетені, брошури, збірники, визначені законом або регулюючим органом).

По-четверте, це повідомлення безпосередньо зацікавленим особам або їх представникам (усні, письмові, надані засобами зв'язку чи за допомогою спеціальних засобів (криптографія, сурдопереклад).

По-п'яте, це державні архіви та власні (місцеві) архіви публічних органів.

По-шосте, це повідомлення в інших друкованих та електронних засобах масової інформації, а також у мережі Інтернет.

Таким чином, доступ до інформації, що підлягає обов'язковому оприлюдненню здійснюється через офіційні повідомлення, сайтів публічних органів та офіційні засоби масової інформації.

В інших формах надається інформація на запит особи або додаткова інформація, яка може бути представлена у вигляді роз'яснення або консультацій.

Відповідність змісту інформації про діяльність органів публічної влади, своєчасне розміщення, форма надання, технічна оснащеність веб-сайтів, налагодження зворотного зв'язку є важливим засобом задля формування сталого громадянського суспільства.

За даними дослідження «ПРОМІС» органами місцевого самоврядування «найкраще врегульовано відносно «нові електронні інструменти», а саме «Електронні петиції» (78 %), «Громадський бюджет» (67 %), «Розміщення на офіційному веб-сайті основних актів міської ради, що регламентують роботу ОМС і розвиток громади» (74 %), «Відкритість інформації про роботу міської ради» (68 %), «Інтерактивність веб-сайту міської ради» (57 %). Потребує значного поліпшення регламент діяльності виконавчого комітету міської ради (31 %)» [3].

За останні роки у міських радах відбулися часткові зрушення у сфері публікації публічних даних, в першу чергу – відкритих, що особливо актуально для реформи децентралізації.

Зокрема, місто Вінниця використовує системний підхід при впровадженні відкритих даних.

В березні 2016 року розпорядженням міського голови створено робочу групу, затверджено план та терміни виконання завдань, забезпечено організацію процесу впровадження та реалізації механізму публікації відкритих даних Вінницької міської ради. 28 листопада

2016 року міським головою видано нове розпорядження щодо затвердження складу робочої групи з контролю за оприлюдненням наборів даних у формі відкритих даних, згідно з яким «виконавчим органам міської ради передбачено здійснювати підготовку та публікацію наборів відкритих даних на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних та їх актуалізацію шляхом періодичного оновлення» [4].

На інтернет-сторінці Вінницької міської ради міститься посилання, яке переадресовує до зареєстрованих кабінетів розпорядників міської ради на Єдиному порталі відкритих даних. З відповідного розділу на сайті міськради неможливо зрозуміти, які набори, і якої якості там оприлюднені.

Разом з тим, на сайті Вінницької міської ради є потрібна інформація (бюджет, будівництво, економіка, тощо), але у форматі html [4].

У 2017 році Вінницька міська рада затвердила «Положення про відкриті дані» та приєдналася до «Міжнародної хартії відкритих даних».

Сьогодні Вінницька міська рада оприлюднює не лише всі дані, щодо прийняття бюджету, здійснення бюджетних закупівель, а й розміщує у вільному доступі звіти незалежних аудиторських компаній, щодо оцінки діяльності комунальних підприємств міста [4].

У м. Дрогобич міська рада використовує онлайн-платформу ProZorro для проведення електронних аукціонів. На сайті м. Дрогобич оприлюднена вся інформація про інвестиційні об'єкти міста.

Також, на відповідному сайті міська рада розмістила таблицю із зазначенням результатів приватизації об'єктів нерухомості міста; оприлюднено та забезпечена автоматизована обробка об'єктів комунальної власності; розміщено та забезпечено автоматизовану обробку об'єктів комунальної власності та ін. [2].

Наприклад, в м. Маріуполь, м. Дніпро та м. Рівному – при міських радах створено координаційні органи, а саме погоджувальні ради, діяльність яких можна простежити за гіперпосиланнями; в м. Маріуполь, м. Мукачево та м. Дрогобич – впроваджено зручний моніторинг діяльності міського голови у вигляді «Календаря подій»; Івано-Франківська міська ради користується окремим веб-сайтом «Бюджет участі», на якому оприлюднюються переможці проектів бюджету за останні роки. При цьому в таких містах, як Енергодар, Мелітополь та Миргород впроваджено найбільш чіткі та зрозумілі процедури реалізації електронних петицій [2].

З метою інституційного забезпечення та впорядкування процесу проведення електронних публічних консультацій в Олешківській міській територіальній громаді, для безпосередньої участі громадськості у здійсненні місцевого самоврядування 18 листопада 2021 року на засіданні виконавчого комітету прийнято рішення № 548 «Про затвердження Положення про публічні електронні консультації з громадськістю з питань, віднесених до компетенції органів місцевого самоврядування».

Е-консультації є однією з форм участі жителів Олешківської міської територіальної громади у місцевому самоврядуванні і проводяться з метою:

- залучення членів територіальної громади до вирішення та узгодження питань місцевого значення;
- надання можливості для вільного доступу членів територіальної громади до інформації про діяльність органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, а також забезпечення гласності, відкритості та прозорості їх діяльності;
- вивчення думки членів територіальної громади щодо діяльності органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб;
- визначення оптимальних та ефективних шляхів вирішення питання, формування концептуальних засад місцевої політики тощо [5].

Отже, здійснений нами аналіз кращих вітчизняних практик забезпечення прозорості дій органів місцевого самоврядування, дозволив нам зробити висновок про те, що саме використання ІТ-технологій, є основою забезпечення прозорості дій влади у майбутньому.

Література:

1. Відкриті дані: шість перемог 2017 року// URL: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/columns/2018/01/11/632868/>
2. Збірник кращих практик муніципальної прозорості. // URL: <https://transparentcities.in.ua/practices> (дата звернення: 20.12.2021)
3. Індекс демократичності міст – 2020: Звіт про оцінювання стану впровадження інструментів місцевої демократії в органах місцевого самоврядування міст-партнерів Проєкту ПРОМІС» / Авт. кол.: М. Лациба, М. Лукінок. Уклад.: І. Лепьошкін. URL: <http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/City-Democracy-Index-2020.pdf> (дата звернення: 20.10.2021).

4. Офіційний веб-сайт Вінницької міської ради. URL : <https://www.vmr.gov.ua/> (дата звернення: 20.12.2021)

5. Офіційний сайт Олешківської міської територіальної громади Херсонської област. URL: <https://oleshki-rada.gov.ua/> (дата звернення: 20.12.2021)